

Euthanasie – Tertio 3 juli 2013

De mening van...

Paarse euthanasiewetsvoorstellen schrikwekkend

De liberalen en de socialisten hebben elkaar opnieuw gevonden in hun ideologische standpunten omtrent euthanasie en de bijbehorende verabsolutering van de zelfbeschikking. Op 26 juni is Paars er dan ook in geslaagd om vier wetsvoorstellen in te dienen in de Senaat zodat de huidige uiterst controversiële euthanasiewet nog verder kan worden uitgebreid. In zijn editoriaal op diezelfde dag vond hoofdredacteur Geert De Kerpel het bijzonder opmerkelijk dat de coalitiepartners CD&V en cdH volledig uit de lucht vielen. Met behulp van een wisselmeerderheid zou Paars liefst zo snel mogelijk nog de wetsvoorstellen er doorgeduwd willen krijgen voor het zomerreces van de Senaat; want onze maatschappij schijnt volgens verschillende betwistbare statistieken vragende partij te zijn om ook euthanasie uit te voeren op ongeneeslijk zieke kinderen.

Vrijheid arts

Artsen die geen gewetensbezwaren hebben om lethale injecties te geven aan hun patiënten, mogen door de ziekenhuizen niet langer worden beperkt in de uitvoering van hun taak als medicus. En volgens Paars moet een ziekenhuis de vrijheid van de arts vrijwaren als deze een euthanasie wil uitvoeren. Een arts die niet wil ingaan op het euthanasieverzoek zou dit binnen de zeven dagen aan de patiënt moeten medelen en zou het medisch dossier binnen een termijn van maximum vier dagen moeten doorgeven aan een arts die geen gewetensbezwaren heeft en wel wil ingaan op het euthanasieverzoek.

In de wetsvoorstellen staat in de toelichting letterlijk geschreven dat 'het recht op euthanasie' in de huidige euthanasiewet beperkt werd tot 'handelingsbekwame personen'. Hierdoor is volgens Paars tegemoet gekomen aan de 'wensen van de bevolking' en heeft de Belgische wetgever een 'duidelijke evolutie in de maatschappij bevestigd'. De patiënt zou dankzij de euthanasiewet van 2002 opnieuw 'zeggenschap hebben gekregen over zijn leven' en de wetgever schijnt de patiënt te hebben 'beschermd tegen misbruik'.

De euthanasiewet zou er eveneens voor gezorgd hebben dat een patiënt nu niet meer hoeft te vrezen dat hij erg zal lijden of zijn waardigheid zal verliezen. Voor de arts is dit alles een 'hele geruststelling' omdat die sinds 2002 weet dat hij een 'ultieme daad van menselijkheid' kan stellen door 'een patiënt van zijn pijn te verlossen'. Paars stelt nu dat de toepassing van euthanasie op een minderjarige moet worden toegestaan indien het oordeelsvermogen bevestigd is en werd nagegaan door een kinderpsychiater of een psycholoog.

Turbo-euthanasie

We zijn van mening dat deze ideologische voorstellen om de euthanasiewet nog verder uit te breiden geen enkele maatschappelijke meerwaarde hebben. Het is juist van belang om de huidige euthanasiewet volledig in twijfel te trekken en deze drastisch te herschrijven. Sinds de invoering van deze controversiële wetgeving is onze maatschappij getuige van talloze euthanasieberichtgevingen

die langs verschillende kanalen de wereld worden ingestuurd. Op deze manier zijn we te weten gekomen dat mensen met niet-terminale aandoeningen worden geëuthanaseerd. Verschillende kwetsbare mensen die door onze opportunistische samenleving niet langer worden opgevangen, krijgen vandaag een lethale injectie toegediend door een beperkte groep van artsen die geen gewetensbezwaren meer schijnen te hebben. Dergelijke euthanasie-artsen hebben zich gegroepeerd en delen hetzelfde ideologische standpunt dat ze mensen verlossen uit hun lijden. Onlangs getuigde zelfs een arts die reeds 28 mensen heeft geëuthanaseerd, dat er vandaag aan 'turbo-euthanasie' wordt gedaan. Deze getuigenis staat in schril contrast met de neergeschreven wens in de wetgeving dat het overgaan tot euthanasie steeds een weloverwogen keuze is en er geen misbruiken zouden plaatsvinden.

Verlossen

In de wetsvoorstellen wordt vertrokken vanuit een reductionistische mensvisie dat een arts die euthanasie wil uitvoeren een 'ultieme daad van menselijkheid' stelt door de patiënt van 'zijn pijn te verlossen'. Onze mening is echter dat we voor de patiënt moeilijk kunnen spreken van een verlossing omdat het hier gaat over een gevoelstoestand. Verlossing voelen, kan maar als hierover kan worden getuigd. Waarop baseert Paars zich door te stellen dat euthanasie verlossend kan werken?

Doodsverlangen

Zijn er getuigenissen van patiënten die zegden dat ze waren bevrijd nadat er euthanasie op hen werd uitgevoerd? De suïdecijfers die de maatschappij dagelijks confronteren, geven wel aan dat een mens kan verlangen naar de dood omdat een mens dan denkt verlost te zijn. Denken dat de dood een verlossing zal brengen, is echter van een totaal andere orde dan te stellen dat het uitvoeren van euthanasie verlossend zal werken. Misschien bedoelt Paars dus dat door de legalisering van euthanasie de Belgische wetgever het voor een patiënt nog veel gemakkelijker heeft gemaakt om aan een inherent doodsverlangen tegemoet te komen.

Schuldgevoelens

Werkt het uitvoeren van een euthanasie dan verlossend voor de omgeving? Wanneer een patiënt het doodsverlangen uitspreekt en wil overgaan tot euthanasie, kan de familie voor een voldongen feit komen te staan. Een familie kan verdeeld geraken in twee kampen, namelijk voor- en tegenstanders. In onze huidige maatschappij worden ook patiënten met niet-levensbedreigende ziekten en patiënten met zwaar psychisch lijden geëuthanaseerd. Schuldgevoelens na het uitvoeren van de euthanasie op een geliefde zijn niet uit de lucht gegrepen en werken niet verlossend voor de nabestaanden.

Is de wetgeving dan verlossend voor de artsen en de verpleegkundigen op de werkvloer? Zal een arts zich verlost voelen als er een door Paars voorgestelde doorverwijsplicht zal worden ingevoerd? Kunnen artsen zich überhaupt verlost voelen als ze dankzij een doorverwijsplicht indirect moeten meewerken aan een akte die ze moreel verwerpen? Is dit wetsvoorstel nu werkelijk een hedendaagse liberale en socialistische mensvisie?

Tot last zijn

We willen tenslotte nog aangeven dat de actieve euthanasie van Nobelprijswinnaar Christian de Duve ons heeft geleerd dat oude mensen uit het leven willen stappen omdat ze de maatschappij niet meer tot last willen zijn of omdat ze denken dat ze nutteloos zijn geworden. Vinden we het nu echt een positief maatschappelijke ontwikkeling dat ouderen anderen niet meer 'tot last' willen zijn en daarom maar overgaan tot een vraag naar euthanasie en een inwilliging ervan? Is zorgen voor elkaar nu zo moeilijk en niet precies datgene wat we van de algemeen menselijke solidariteit verwachten? Ingaan op de vraag naar euthanasie omwille van het feit dat mensen 'geen last voor elkaar willen zijn' is een overduidelijk symptoom van het geïnstitutionaliseerd egoïsme in onze maatschappij.

* Dr. Sc. Tom Mortier, departement Gezondheidszorg en Technologie, Katholieke Hogeschool Leuven

Dr. Med. Steven Bieseman, departement Gezondheidszorg en Technologie, Katholieke Hogeschool Leuven

Dr. Med. Georges Casteur, huisarts, Oostende

Dr. Med. Georges Otte, neuropsychiater en hoofdgeneesheer van het Psychiatrisch Centrum Dr. Guislain in Gent

Br. Dr. René Stockman, algemeen overste broeders van Liefde